

Osamu Dazai, *Kojiki gakusei*

© **ALICE BOOKS**, 2025, pentru prezenta ediție în limba română

Toate drepturile rezervate

Ilustrație copertă: © Andreea Costăchescu

Redactare: Vasilica Turculeț

Corectură: Lucia Popovici

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași

www.alicebooks.ro

hello@alicebooks.ro

Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DAZAI, OSAMU

Studentul cerșetor / Osamu Dazai; trad. din lb. japoneză și note de
Iolanda Prodan. - Iași: Alice Books, 2025

ISBN 978-630-6676-31-6

I. Prodan, Iolanda (trad.; note)

821.521

OSAMU DAZAI

Studentul cerșetor

Traducere din limba japoneză
și note de Iolanda Prodan

Nici cele mai strălucite minți dintre domniile voastre nu pot înțelege pe deplin agonia prin care trece un scriitor după ce a trimis un manuscris de care se simte îngrozitor de rușinat la redacția unei reviste, din datoria de a supraviețui în lumea asta. Am aruncat fără să clilesc plicul greu în care era manuscrisul în cutia poștală. Când a ajuns pe fundul cutiei, s-a auzit un buf anemic. Asta a fost tot. Era un text prost scris. O mizerie. La o privire superficială, părea că divulgă un puseu de onestitate afectată, însă eu știam în sinea mea că în adâncul lui colcăie viermii hidoși ai compromisului.

A, da, și mai era și descrierea aia penibilă a femeii. Copleșit de rușine, îmi venea să alerg în cerc ca un turbat, urlând din toți rărunchii. Un gunoi de text. Sunt un rebut de scriitor. Un ignorant. Fără idei profunde. Fără sclipiri fulgerătoare de imaginație.

Se spune că, în secolul al XIX-lea, personalitățile literare ale Parisului aveau obiceiul să disprețuiască scriitorii idiști, poreclindu-i „monsieuri ai vremii”. De nătângi ce erau, bieții slujitori ai scrisului – printre care mă număr și eu azi – habar n-aveau să închege o conversație intelectuală într-un salon select, dar se pricepeau de minune să pălăvrăgească doar despre vremea din ziua cu pricina, numai că, surpriză, se pare că și pentru a diseca capriciile naturii neghiobii își frământau creierii din răspuțeri. Dar nu îndrăzneam să-mi dau cu părerea despre acești monșieuri, căci textul pe care îl aruncasem mai devreme în cutia poștală mustea de stupiditate absolută. Cu o zi în urmă a nins. Sincer să fiu, am fost foarte surprins. Priveliștea mi-a tăiat răsuflarea. Când am deschis obloanele, în fața mea a apărut o lume strălucind într-o nuanță argintie, dar acum, când scriu aceste rânduri

și-mi șterg întruna broboanele de sudoare de pe față, îmi dau seama că, de fapt, e un comentariu de un penibil rarisim. Nu fac decât să dau mărunț din buze, sunt incapabil să rostesc apăsător o judecată de valoare limpede. Sunt un bărbat căruia rușinea nu îi este străină. Dacă aș fi putut, aș fi sfâșiat în bucățele manuscrisul acela mizerabil și m-aș fi rupt de lumea asta, ascunzându-mă în creierii munților. Dar un astfel de gest este cu neputință pentru un laș și un servil ca mine.

Dacă nu trimiteam manuscrisul azi, însemna că l-am mințit pe editorul meu. Mi-am luat angajamentul foarte clar – ce nesăbuiță – să i-l trimit negreșit până azi, cel târziu. Lăsase o pagină liberă în revistă special pentru mizeria scrisă de mine și eram sigur că așteaptă ca pe ghimpi să o primească. Oricât de infect era manuscrisul, cum aș fi putut să-l rup și să-l arunc, uite-așa, știind că-l așteaptă cu sufletul la gură, repetând întruna „Trebuie să picie! Trebuie să apară din clipă-n clipă!”?

Probabil că rândurile de mai sus vă lasă impresia că mi-am îndeplinit obligațiile, dar vă înșelați. Fricos și umil din fire, am acționat așa îngrozit de pumnul editorului meu.

Dacă mi-aș fi încălcat promisiunea pe care i-o făcusem, cred că mi-ar fi tras una – nu mă pot gândi la altceva –, așa că, mai mult mort decât viu, părăsit și de ultima fărâmbă de orgoliu de artist, am închis ochii și am aruncat în cutia poștală foile alea de toată jena.

Da, într-atâta sunt de laș și de fricos. După ce plicul a alunecat pe fanta cutiei, nu mai puteam face nimic. Remușcărilor nu-mi foloseau la nimic. Odată ajuns pe biroul editorului, manuscrisul va fi citit în fugă, îl va dezamăgi cumplit, dar va fi trimis oricum la tipografie, unde tipografii iscușiți, cu ochi ca de șoim și fețe ca stana de piatră, vor începe de îndată să îl tipărească. Mă trec fiorii când mă gândesc ce ochi ar putea face citind mizeria mea de manuscris și pot să jur că o să mă bârfească că mustește de bazaconii. Ah, parcă-l văd pe curier, băiatul bun la toate din tipografie, prăpădindu-se de râs de rândurile mele inepte. După ce va fi pângărit o mulțime de coli de hârtie prețioase, compoziția mea stupidă va fi expusă în toate librăriile de-a lungul și de-a latul țării. Criticii o să râdă și o să strâmbe din nas, cititorii vor fi stupefiați, descoperind că un scriitor submediocru a mai

trântit o compoziție de prost-gust în vârful teancului de rebuturi personale. Pe scurt, asta înseamnă să mergi din rău în mai rău.

Niciun rând nu suna mai acătării. Deși știam acest lucru, înspăimântat de forța pumnului editorului, am aruncat cu mâinile tremurânde, dar fără șovăială, manuscrisul greu în cutia poștală. Ajuns pe fundul cutiei, plicul a scos un icnet vlăguit ca un susur. Asta a fost tot. S-a terminat. Sentimentul cumplit de micime ce m-a străfulgerat apoi nu are pereche pe lumea asta.

În seara aceea, de cum m-am descotorosit de capodopera mea execrabilă în cutia poștală din fața gării, mi-am dat seama brusc că nu mai vreau să trăiesc. Pășeam cu capul în pământ, cu mâinile în buzunare, lovind pietricelele de pe drum cu vârful picioarelor. Nu aveam putere nici să merg către casă.

Casa noastră e în mijlocul unui teren agricol, la mai mult de douăzeci de minute de mers pe jos de la gara Mitaka, pe un drum șerpuitor pe care faci ba la stânga, ba la dreapta de trei sau patru ori. Nimeni nu ne calcă pragul și, dacă nu scriu, îmi petrec de obicei toată ziua înfodolit în pătură, iar când sunt istovit

de prea multă lectură, nu mă mai opresc din căscat, apoi iau ziarul și încerc să răspund la întrebarea din rubrica pentru copii – care dintre aceste animale se nasc din ouă: broasca-țestoasă, balena, iepurele, broasca, foca, furnica și pelicanul? –, însă, după ce îmi frământ creierii puțin, încep să mă plictisesc și iar casc până-mi dau lacrimile și se preling pe obraji, dar nu le bag în seamă și mă uit absent la câmpurile de orz de peste drum de grădină până când soarele începe să apună. Trăiesc de parcă aș fi un suferind ce zace răpus de boală și iată de ce acum nu aveam nici vlagă, nici chef și nici curaj să mă întorc acasă.

Am pornit în direcția opusă celei ce duce către casă, spre malul canalului Tamagawa. Era jumătatea lui aprilie, pe la prânz. Când am ridicat capul, am văzut apa din canal, adâncă, curgând agale, cireșii înfloriți pe ambele maluri care începuseră deja să-și scuture florile, cu crengile arcuite, formând deasupra apei un tunel de frunze verzi. Era un loc liniștit. Ah, ce n-aș da să pot scrie așa un roman! Ar ieși o proză rafinată. Dar mintea mea rătăcea.

Am simțit tentația să mă opresc și să admir peisajul în tihnă, dar, jenat de sentimentalismul meu lipsit de profunzime, am aruncat o privire la tunelul de frunze strălucitoare și am continuat să merg domol de-a lungul malului în aval. Puțin câte puțin, mi-am iuțit pașii. Apa ușor tulbure, împetrițată din loc în loc cu petale de cireș murdare, plutind tăcute, mă atrăgea către ea. Pe nesimțite, am început să urmăresc petalele ce curgeau pe apă. Mergeam cu pași mărunți și grăbiți, ca un idiot. Uneori petalele încetineau, alteori o luau la vale mai repede, dar nu se opreau, ci continuau să plutească cu o agilitate și o ușurătate derutante. Am trecut de podul Mansuke și am ajuns la intrarea din spate a parcului Inokashira. Fascinat, am continuat să merg de-a lungul cursului apei, până la porțiunea de canal unde un profesor sufletist, pe nume Matsumoto Kundō, a încercat să-l salveze pe unul dintre elevii săi și a murit înecat.

Deși albia e îngustă, oamenii vorbesc că apa e foarte adâncă și curenții foarte puternici. Îngroziți, localnicii i-au spus „râul mâncător de oameni”. Obosit, am renunțat să mai

urmăresc petalele de pe apă și am încetinit pasul. Câteva petale strălucind puternic în lumina soarelui, aidoma unor frânturi de raze albe, s-au lăsat purtate de curent departe, apoi s-au făcut nevăzute. Am scos un oftat fără sens și, tocmai când îmi ștergeam transpirația de pe frunte cu palma, am auzit dinspre canal:

— Au, ce rece e!

Inutil să spun că m-am speriat. Am tras așa o sperietură, că am fost cât pe ce să cad în fund. Un băiat gol-puşcă, cu pielea albă, înota în râul mâncător de oameni. Ba nu, mai bine zis, era purtat de curent. Își ițea capul deasupra apei și, rânjind cu gura până la urechi, repeta întruna:

— Uau, ce rece e, vai, cât e de rece!

Și cum mă privea el așa, l-a înghițit apa de tot.

Am luat-o la fugă, neștiind ce să fac. Vai, ce tragedie! O să se înece, negreșit. Nu știam să înot, dar nu puteam privi de pe mal fără să fac nimic. Oricum voi muri într-o bună zi și n-o să fie mare pierdere. Chiar dacă nu puteam să-l salvez, trebuia să sar și să plecăm împreună pe lumea cealaltă, dacă așa ne era

scris. Cine știe, poate găsisem un loc unde să-mi închei socotelile cu viața – cam astea erau gândurile absurde și stupide ce-mi treceau prin minte și am luat-o la fugă, fără să am habar ce trebuia să fac.

Pe scurt, intrasem în panică, parcă îmi pierdusem mințile. Nici n-am pufnit în râs când m-am împiedicat de o rădăcină de copac și era cât pe ce să mă duc de-a berbeleacul. Am alergat în continuare, poticnindu-mă și fiind în mare pericol să cad în orice moment. De obicei, mă feresc să merg pe iarbă oric-ar fi, fiindcă colcăie de șerpi, dar de data asta nu mi-a păsat. Și ce dacă mă mușca un șarpe? Oricum eram și eu dator cu o moarte în curând și nu era cazul să fiu pretențios la felul în care o să-mi dau duhul. Și, cum alergam prin buruieni în linie dreaptă, căci aveam o misiune de îndeplinit, să salvez viața unui om, am auzit deodată un țipăt din spatele meu:

— Aoleu! Au! Om fără inimă ce ești! Nu pot să cred că m-ai călcat pe burtă atât de tare!

Glasul mi-a sunat cunoscut. M-am împiedicat de vreo două-trei ori, apoi, după ce